

Azərbaycan tamaşaçısı və ailə üzvlərinin xəbəri olmadan enir; həyat yoldaşı Sona xanım qafətdən yuxudan ayılıb işığı yandırır və onun çöhrəsində müəmməli bir təbəssüm, yanaqlarında iki damla göz yaşığı görünür...

Və... ötən əsrin 70-lərində həmin hadisənin davamı qismində eşitdiyim bir xətirə: Cəfərin dəfnində, mərasimin təşkilatçısı Məmməd Kazım Ələkbərli heç özünə gələ bilmirdi, həddən ziyadə pəjmürdə idi, cəpəvən alınının düyün-qırışlarına çırtma vursaydın, qan sızardı..."

XX əsrin əvvəllərində Şimali Azərbaycanıda ictimai-fəlsəfi fikrin milli-demokratik yönü birnəməli şəkildə türkçülük (Türk birliyi), islamçılıq (İslam birliyi), qərbcilik (Qərb mədəniyyətini mənimsəmək, ya da müasirləşmək, yeniləşmək) və istiqlalçılıq (müstəqil Azərbaycan) ideyaları ilə bağlı olmuşdu. Burada başlıca məqsəd milli və dini məsələlərin əsas prinsiplərindən kənara çıxmağa şərti ilə Qərbin müsbət demokratik dəyərlərinin də təbliği idi. Deməli, milli-demokratik cərəyan Azərbaycan milli ictimai-fəlsəfi fikrinə önəmli yer tuturdu.

Həmin dövrdə Azərbaycan türk aydınlarının böyük əksəriyyəti (Əli bəy Hüseynzadə, Əhməd bəy Ağaoğlu, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Əlimərdan bəy Topçubaşov, Nəsim bəy Yusifbəyli və b.) milli fəlsəfi dünyagörüşlərində əsas üstünlüyü milli-dini xüsusiyyətlərə və liberal-demokratik dəyərlərə vermişlər. Bu aydınlar dövrünün tələblərini və ideyalarını da nəzərə almaqla milli və dini dəyərlərə sadıq qaldılar. Azərbaycan türk millətini fəlsəfi, mədəni və dini dünyagörüşü əsasında yeni ideyalar irəlilətdirdilər. Bu ideyalar idealist dünyagörüşündən, əsasən, kənara çıxmamış və milli fəlsəfi fikir zəmində təşəkkül tapmışdır. Məhz bu aydınların irəliləyən ideyalar nəticəsində Azərbaycan çar Rusiyasının müstəmləkəsindən qurtularaq azad və müstəqil bir dövlətə çevrilmişdi. Bəla ki, ilk rüseymləri XIX əsrin ikinci yarısında qoyulan və XX əsrin əvvəllərində sistemləşən milli azadlıq ideyası Azərbaycan Cümhuriyyətinin yeri barmadı (1918) ilə nəticələndi. Məhz onların sayəsində yeni dövrdə Azərbaycanın milli ideologiyasının prinsiplərini müəyyənləşdirdi. Azərbaycanın siyasi azadlığı milli müxtəriyyətdən milli istiqlala qədər çox mühüm bir mərhələ keçmiş oldu. Ən əsası "tarixi-coğrafi Azərbaycan" deyimini müstəqil və milli Azərbaycan anlayışı əvəz etdi. Milli istiqlalın birnəməli ideoloqu M.Ə. Rəsulzadə Azərbaycan türkçülüğü ideyasını Azərbaycan milli ideologiyasına qədər yüksəldə bilmişdi.

M.K. Ələkbərlinin 1935-ci ildə çap edilmiş "Azərbaycan ədəbiyyatı" əsərində ədəbiyyatımızın tarixinə, ayrı-ayrı dövrlərinə, konkret insanların yaradıcılığı ilə bağlı müxtəlif fikirlərə rast gəlirik. Məmməd Kazım "Kitabi-Dədə Qorqud" un azəri türklərinə mənsubluğu nu dəfələrlə söyləmiş və yazmışdı. Təbii ki, o, dövrünün övladı idi. Elmi axtarırlar bir tərəfdən tarixə, faktlara, tədqiqatlara, axtarışlara, elmi təfəkkürə soykənirdisə, digər tərəfdən üzəşdiyi mənasızların istiqamətində yollarında macrən addımlar atırdı. Elmi-nəzəri irsi Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi üzrə araşdırmalara əhəmiyyətli rəng və müdrik nəfəs gətirmiş, ədəbi mübərəzələrin siyasi ehtirasını azaltmağa müəyyən mənada xidmət göstərmişdir.

Məmməd Kazım Moskvada Qırmızı Professorlar İnstitutunu

bitirmişdi. "Oktyabr inqilabı" və "Azərbaycan ədəbiyyatı", "Şura ədəbiyyatı" yüksəliş yollarında "Aprel ədəbiyyatı" kimi məqalələrin müəllifi idi. Azərbaycan dilində "Fəlsəfə" dərsliyini yazaqlamasına çalışdı. Bütün bunlar onu 1937-ci ilin qara tufanından xilas edə bilmədi. Repressiya dalğaları M.K. Ələkbərliyə də apardı. Bir neçə il sürən çək-cəvirdən, şar-bohtandan sonra 1938-ci ildə güllələndi.

Yazısına pozu, kəsdiyinə sorğu-sual olmayan repressiya kampaniyası ərafasında ekranlara çıxan bir film ("Mavi dənizin sahilində") – sonralar milyonlarla şəğırd və təlabənin "Azərbaycan sovet ədəbiyyatı" dərsliyindən tanış olub sevacıyı məşhur imzalar içərisində ən çox bu qeyri-məşhur ismi nəarahət edir və o, "Ədəbiyyat qəzeti"nin 1 iyun 1936-cı il sayında, adını növbəti ilin qara sayısına salası bir məqalə yazır: "Pis ssenaristin oy alıb gəldiyi yerdə..."

Azlıqda qalan xalqların mədəniyyətsiz, cahil gərməyə və göstərməyə çalışın bölgəvizi ideologiyasına verilən tutarlı cavab, tezliklə millətin qaymağını üzlayası repressiya sunmasını qədərki dövrdə bu xalqın əsl ziyallıqlardan xali olmadığını da isbatladı. Və məraqlidir ki, məhz bu məqalədən sonra həmin epizod filmdən çıxarılır...

1936-cı ildə "Çapayev" filminin Azərbaycan dilinə düyünəndə da xüsusi əməyi olmuşdu çox qısa bir ömürdə çox belə vəfali vətəndaş, milli ziyallıqla gərəvərləri götürmüş Məmməd Kazım Ələkbərlinin.

Ən gənc rektor, sədr, direktor, baş redaktor (tə qəzətdə), ən kəsərli publisist, filosof, ədəbiyyatşünas və... "xalq düşməni"... Bunların hamısı cəmi-cümlətləri 33 yaşda yaşandı! ✦

Aynura Əliyeva

KƏDƏRƏ GÜLMƏK QƏDƏR ÇƏTİN...

Donuq təbəssüm

Çox sevdiyimi, həyatı təzadırlarla dolu yapon yazıçısı Rünəsko Akutaqavanın da dediyi kimi "İnsan ömrü bir kibrit qutusuna bənzəyir – onunla ciddi davranmaq gülməli, əksi təhlükəli ola bilər". Bəli, qərba səsləndə da yanğı ilə qısa yaşamaq, yoxsa sönük və uzun ömür sürmək arasındakı var-gəldə hər kəs daha çox yanmağı seçir. Amma bu "yanğın" sada bir tustələnməyə, küllənb göyə sorvulmağa da bənzəyir. Ha, bax bu od-ələv içində o, yaşamağı da, yanmağı da, ələvənb ənginliyə bülənd olmağı da mükməlləmm nümənalarda göstərdi. Özü də adi, sada, təbii, real hisslər və ifadələrə...

Zamanın texno-düşüncəli adamları üçün bir az metafizik, həm də kosmopolit yaşamağa olsa da, 55 ilə sığdırılan bir ömür üçün ən sada fəsilə toplusudur bunlar. Çünki ən ağır yükü – kədərinə boğulduca təbəssümləndən yəpib, sevgisində yenidən doğulan adəmi bir az da belə xatırlamaq gərəkdir.

Satirik şair, publisist R. Əhmədova "Yüz min dəfə yandım, necə vərdimə da varam, ömrümdə əgər bir ömür yaşansa, sənə bəsdir..." deyib bu dünyanı bax ələ belə – yanaraq yaşamağı tapşırın getdi.

Bir bahar səhəri dünyanın bütün qayğılarından xəbərsiz sevgi ilə gəldiyi həyatdan da bir soyuq qış günü köç edənəkdə dodaqlarında bir haqiqəti pıçıldadı: "layaqlarla yaşamaq çox gözəldir"...

R. Əhmədova 1933-cü ildə Bakıda anadan olmuşdu. Ziyalı ailəsində doğulan gələcəyin şəhərinin 5 yaşında heç fərqi olmadan aldığı zərbə – "Xalq düşməni"nin oğlu dərnəgi bu və ya digər formada onun ömrü böyü izlədi. Buna rəğmə, nə bəşəri dəyər ölçüsü, nə də böyük insanlıq sevgisi öləzəmədi.

Uşaqlığı qara məşinlərin parlaq düşüncəli adamları qaranlığa yuvarladığı dövə təsadüf edən R. Əhmədova Mircafər Bağirovun göstərişləri ilə 1938-ci ildə həbs olunaaraq sürgünə göndərilən və ağır işğallara məruz qalaraq qərbdə dünyasını dəyişən inqilabçı, fololoq, şair, dövlət xadimi Zulfuqar Əhmədovun oğlu idi. Təbii ki, "xalq düşməni"nin oğlu dərnəgi digərlikləri kimi onun da tələyəndə dərin iz buraxdı. Atasının son dəfə 5 yaşında gərən və onunla bağlı nisgilli xatirələrə qalmayan R. Əhmədova "Hərdən mana ələ gəlir ki, anadan olandan repressiyadayamın" deyərək uşaqlığına bax belə qayıdarmış...

Həyatsevər R. Əhmədovun atasının sonrakı ailəsi ilə birliktə Azərbaycanın Balakan rayonuna köçür. Ələ əmək fəaliyyətinə də ərkan yaşlarında orada başlağı. 13 yaşında sayyar kinoməxanik olur. Bakıya döndükdən sonra Pionerlər əvəmi direktor vəzifəsində çalışır və məlbuatda müxtəlif şeirləri ilə çıxış edir.

05

SSRİ Yazıqlar İttifaqının və SSRİ Jurnalistlər İttifaqının üzvü idi. 11 kitab, 6 musiqili komediya ("Sizin ilə güla-güla", "Bildiricinin baylı", "92 daqiqə gültüs", "Hələlik"), 3 televiziya tamaşası ("Sonuncu məhəbbət", "Gültüs sanatoriyası", "Şirbalanın məhəbbəti") və yüzlərlə satirik televiziya novella-sahncakların müəllifidir. Sözlərinə bir sıra məhəllər şairinin sonuncu "Sizin ilə güla-güla" kitabı 2012-ci ildə nəşr olunub.

Onun güldükləri

Rüşvət, yaltaqlıq və yeripərəstlik. Deyəsən, an çox bu üç nəsnədən zəhləsi gedib. Ela ona görə də bütünükdə satirik şeirlərinə nəzar saldıqda sif bu üçlük və ondan mayalanan qusurlar onun iti qalaminə tuş gəldiyini görürük.

Bu mənada "Tanış da var, tanış da", "Mərhələ yoxdur", "Ehtiyatla yaz", "Çıxmır başım", "Ərizə", "Çağırış",

Beləcə, zamanın axarında atasının bəraətina, dövrü mətbuatda imzasının tanınmasına, özünü həyat səhnəsində daha aydın gəzəsinə sevina-sevina yaşının üstünə yaş gəlir. Sevir, sevilir... Həyatın bütün cümlələrinə həyatsevərliyi, heç vaxt onu tark etməyən dürüstlüyü və qətiyyəti ilə sına gərməyi bacarır.

Dövrün an tanınmış və ən kəskin, cəsəratli matbu orqanı olan "Kırpı" jurnalının baş redaktor müavini vəzifəsində çalışır. Əsərlərinə televiziya filmləri kətilir, tamaşalar səhnəlaşdırilir. Bahri-tavilləri, kəskin dili olan satirik şeirləri dillər əzbərinə çevilir. Həmi bu zəbətli, hazırcavab, qətiyyəti və bütöv sözlü kişini sevir, alışıqlayır, xatırlayır.

Acı həqiqətlər çarçısı

İdeologiya maşınının işlək, tanqıdın qorxulu, azad fikrin buxovlandırdığı bütün məqamlarda, rejimin an dabanqırma dönəmlərində də kəskin dili poeziyası, sarkazmlı dramaturgiyası, ən darın qatardakı problemlərə gedib çıxan publisistikası hər zaman onu diqqət mərkəzində saxlaya bildi. Həmkərlərinin cəsərat və qətiyyətinə həsad apardırdığı, daim "yuxarıların xof ilə yanaşdığı, aşığaların çəkəndiyi qələm adəmi ünvanını qorudu. Səbab isə çox sədə idi: həqiqətin gözünə dik baxa bilirdi.

Dəim şeirlərində darın məxəzlərə, satirəlli mənələrə vərən müəllif

"Xəmaq", "Qələsan, qalmayasan", "Yazılar boş-boşuna", "Dəstə ilə getdidir", "Keçmə belə kişidən", "Kifayətli mənə", "Ölməyə vaxt pəddəm", "San özünçün eləsan, mən də özümçün bələyam", "Kərin könlündəki", "Yazmışam", "Şöhərpərəst", "Örtəda baş dolandıraq", "Təhmət" kimi şeirləri xüsusiyyəti populyar idi. Burada istər birbaşə, istərsə də satirəlli mənələrdə verdiyi əğir, dövrün senzurasında heç də rahat həzm olunmayan mətləblər onun dilində, poeziyasında ələ rəvan. Ela axıcı, ələ yerində işləndirə ki, heç kəmin ruhu belə incimirdi.

Sözlərinə, ümumən yaradıcılığına qarşı də çox tələblər və həssas idi. Oduur ki, əsərləri səhnəlaşdırılarkən rejissorların müəyyən qəyçiləmə xəhiş-tələblərinə kəskin şəkildə "yox" deməyi də bacarıb. Müqəbilində cavabı də qısa olub: "yə belə verin, ya də çıxarın". Beləcə heç bir güzaştə gətmədən həmi də öz yaradıcılığının daha çox səhnəyə, daha uzun kinolentlərə köçməsinə mane olub.

Onu xatırlayanlar partiya mənsubiyyəti baxımından kommunist adəmin daim beynəlmətləli, azad, demokratik düşüncəli olduğunu deyir və bunu yəna də miras qoyduğı adəbi materialları, real həyat faktları ilə isbatlayırlar.

"Qorxsun o kəslər..."

ki, dürüst və adəlatli olmağdansa yaltaq, xudbin, qorxaq xisətləndə çəpələyə-çəpələyə bir kölgə, kələ kimi yaşayır düşüncəsində idi daim. Ona görə də gah:

"Baxıram səni təbəssümlə bozarmış üzünə,
Özümü çox də yorub düşürəm ancaq üzünə,
Yazıram daldada: "İşlər niyə gətmir düzünə?"
O zirikəliklə adəməmin mən hələ "key" yazıram,
Yazdığımın yəna çıxırsa da bir şey, yazıram."

deyib, tanqid hədəfindəkimi Sərit körpüsündə silkləyir, gah da:

"Heç gərmədim ələmdə ki, gəlsin xoşa tanqid,
Ey kaş görüm hər yerdə çıxaydın boşə, tanqid" deyib, bir beləcə nəfəslik saxlayırdı.

Dili kəskin, rəvan, ifadələri birbaşə və lakonik olan şairin hədəfinə

TƏBİ KI, ONUN SATIRASININ, ÜNVANLI GÜLÜŞÜNÜN MİLYONLARA YETİŞMƏSİNDƏ TELEVİZİYANIN ÖZ YERİ VAR İDİ. MƏHZ SOVET İNSANI, ZƏHMƏTKƏŞ İDEOLOGIYANIN, İDEAL SOVET OBRAZININ GÜLÜŞ HƏDƏFİNƏ ÇEVİRİLƏN ÜNSÜRLƏRİNİ ONUN QƏLƏMİNİN TƏSVİRLƏRİNDƏ TANIYIB, TƏNƏLƏYİRDİ...

tuş gələnlərə amansızlığı, onların satirəlinin dili ilə ustalıqla sancması bu günün oxucusu üçün də maraqlı və əzəmətlidir.

Bu mənada "Hərə öz arşını ilə" adlı kiçik şeiri – "Ona ələ gəlir ki, hər bir işdən hələdir, mənə ələ gəlir bu, onun xəmə yayıldır" misəlləri şairin öz həqiqətinin an sədə bəyənı kimi maraqlıdır.

Şairin "Onda da, indi də" adlı yaltağa ithafı, "Sən də bizim kəndisən", "Utanmır", "Axtar təzə day-day mənə" kimi saysız şeirlərində aci

gültünə tuş gələnlərin obrazını aydın görür və daim müəsir, daim diri poeziyasından bu gün də boylanan "qəhrəmanları" bərməqlə gəstərir.

Şairin müxtəlif zamanlarda və fərqli mövzələrdə yazdığı nəzərləri, müvafiq fakt və şəxsləri hədəf gətirən felyetonları, özünəməxsus üslubu ilə ilk cümlələrindən oxucusu vəcb mətləbləri ayırd ədəm bəhri-tavilləri indi də xatırlanır.

Muəllifin "Yaz, qələm" şeirinin sözü yətri, "Hələlik yazıram"ının ehyamı, "Füzuli heykəlinin drama ilə söhbəti"nin sarkazmı, "Yaltağın məhənni"nin minor notları, "Bazıları" nəzərinin iti dili, ümumilikdə həqiqətə poeziyanın, bədii sözün sərhədsiz imkanlarında bəxiş vardi.

Tamaşanın qəhrəmanı

Təbi ki, onun satirəsinin, ünvanlı gültünün milyonlara yetişməsində televiziyanın öz yeri var idi. Məhz sovet insanı, zəhmətkəş ideologiyasının, ideal sovet obrazının gültüs hədəfinə çəvirən ünsürlərini onun qələminin təsvirlərində tanıyıb, tənaləyirdi.

Onun sahna asarları avvalini AZTV-da haftasonu efira verilən səhnəciklərdən götürmüşdü. Dostu, mərhum Xalq artisti Hacıbaba Bağirovun xahişi ilə onun üçün bir neçə səhnəcik yazmışdı. Sonralar bu səhnəciklər "Sonqulunun sərgüzaştıları" serialına çevrilmişdi. Televiziya tamaşaçıları Sonqulunun növbəti sərgüzaştısına baxmaq üçün həftə sonlarını sabirsizliklə gözləyirdilər.

Daha sonra isa dostu, görkəmli bəstəkar Emin Sabitoğlunun məsləhəti ilə Sonqulu üçün daha sanballı tamaşa yazmağa qərar verirlər. Beləcə "Gülüş sanatoriyası", Şirbalının məhəbbəti" və başqa tamaşalar yaranaraq kütləvi tamaşaçının sevimli ekran nümunələrinə çevrilir.

Dövlət Musiqili Teatrının repertuarında yer alan tamaşaları da dərim anlaşıqla keçir, teatrsevarlar ağıllarda onun adına rast gələn kimi teatra axın edirlər. Tabii ki, bu, dövrün adlı-sanlı dramaturqlarının narahatlığına səbəb olurdu. Belkə də həmin narahatlıqlara görə "mən dramaturq deyiləm, amma yazdığım tamaşalar çox sayda insan baxır, gülür və bəyənir. Məncə ən asası da ələ budur" deyərdi və onu dramaturq kimi təqdim edənlərə iradını bildirirmiş.

Atalar və oğullar

Rüfat müəllimi bir də jurnalistikamıza, teatrımıza, ümumilikdə mədəniyyətimizə, cəmiyyətimizə baxış etdiyi parlaq simalardan, aqidalı, istedadlı və vətənsəvar övladlarının söhbətlərində xatırlayaq. Tanınmış jurnalist-publisist, "Qızıl qələm" mükafatı laureatı Zülfiqar Rüfatoğlu:

"Kişi kimi açığı, vuruşan şeirlər yaratdı, ömründə bir dəfə də mədhyyə deməyi şəninə siğisdirmədi."

"Rüfat Əhmədadanın kədər dünyasından danışmaq çətindir,

bəlkə də heç mümkün deyil. Çünki o, bu dünyada kədərəcəyə qəza qədər yaşamadı. 55 illik qısa ömrünün şüurlü dövrünü insanları güldürən və güldürərək düşündürən şeirlər, tamaşalar, sənətlər yazdı. Onun şeirlərindəki lirik qəhrəmanı da komik idi."

"Amma sonralar başa düşdüm ki, bu susqunluğun daha dərin fəlsəfi mənası vardı. O, bizim – yəni qardaşlarımızın və mənim hiddət və qıyas hisslərlə böyüməyimizə istəməzdi. Hesab edirdi ki, bu nəsil artıq günahsız qurbanını verib və inanır ki, repressiyalar qayda bilər. Yox, repressiyalardan qorxmurdu, bizim taleyimizdən narahət olurdu. Amma sonrakı illərdən bir çox xatirələrini bizə danışmışdı... Deyirdi ki, kədərini və nifrətini də yaddaşı var, amma yaxşı yaddaş deyil bu..."

"Atam vəfat edəcağı günü bilmirdi, amma hiss edirdi ki, vaxt azdır. İnfarktı keçirmişdi. Amma infarktda da zərərətindən qalmırdı. DTK onun ağırli yeriydi... Deyirdi ki, "bilirsən, bu ürək "KQB" kimi bir şeydir. Sən gəzirsən, yaşayırsan, deyib-gülersən, sevirsən-sevirlərsən, amma o, gəca-gündüz sani izləyir, hər hərəkətini casus kimi yazır... Bir də görürsən ki, sani qafildən götürüldülər..."

Abdulla Şaiq adına Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrının direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Rəşad Əhmədada:

"Bəli, qələmi kaskin idi, ələ buna görə onu sevməyənlər də vardı."

"Övlad atarı hər şeydən əvvəl ata kimi xatırlayır. Atamı sadə, sakit, mülayim insan kimi xatırlayıram. Tanımağın adamlar rast gələndə deyirdilər ki, yazdıqları ilə müqayisədə həddindən artıq mülayim adamdır."

"Bəzi adamlar düşünür ki, belə yazartların kefi həmişə yaxşı olur, deyib-gülürlər. Halbuki satıra göz yaşından doğur. Atamın uşaqlığı çox ağır keçib. Belkə də sakit, mülayim olmasının səbəbi bu idi. Şitliyi sevməzdi. Əsərlərində də sözünü dəyişib deyərkən arası yox idi. Sovetlər dövründə hər yazılanı səhnəyə buraxmırdılar. Səhnənin xüsusi, rəndəli dili vardı. Amma atamın tamaşasının ölüm-qalım məsələsi qoyulsa belə, mətinin dəyişdirilməsinə razı olmurdu, "nə yazmışam, onu da oynayın", deyirdi."

"Atamın dörd tamaşası oynanılıb Musiqili Komediya Teatrında: "Sizinlə gülə-gülə", "Bildirçinin bəyliyi", "92 daqığa gülüş" və "Hələlik". Həmişə də maraqla qarşılanıb. İnanıram ki, bu gün oynanılsa yəna maraqla qarşılanacaq. Amma heç kim təklif etməyib, mən isə kiminsə qapısını döymək istəməmişəm."

"Əslində, mənim teatra gəlməyimdə atamın əsərlərinin böyük rolu olub."

"Atamız bizi həm övladları kimi sevir, həm də dostu sayırdı... İndi də bir araya gələndə onun qoyub getdiyi boşluğu hiss edirik."

"Yanıram, ömrümün ötən gününə"

55 ilə siğirdə bildiklərinə qəribə bir tələskənlik və həyəcanla yərbəyər edən, "Üzümü zərəftədən"ində

"Asuda yeyənlər qələmindən zərə gəldi,

Onlar hara, öz axırın axır hara gəldi?

Sən göyə uçurdun, sürünənlər kara gəldi,

Ay-hay! Baş bətmış, belə kərsiz qocalırsən"ına gülən şair kərtl. həm də hamı üçün bölünmüş yarırdı bir ömür yaşadığını da bildirdi.

Yoxsa

"Dəyə bilməz mənə bir kimsə ki, bəxtim yoxdur,

Əşqimin şahı mənam, çox da ki, təxəllümlüyü ilə

Sevməyənlər mənə hərçənd deyirlər "öl də",

Bilməyənlər ki, dəyə olmağa vaxtırm yoxdur" – əminliyində ölümünə də gilməz, ona da məhəbbət oxutur."

Onun kədərini içində baslayıb, kini bətnində boğan sevgi paylı ürəyi 1988-ci ilin 15 dekabr axşamı susdu. Və beləcə bənövşələrin boz torpağı rəngləyirdi 25 martda başlanan yol qışın sazağında özünün əbədiyyət mənzilinə yetdi. Və biz sahibini ərköyünlüyü ilə incidən şeir ürəyini misralardakı həqiqətini hər dəfə bir başqa eşqlə diləndirdik. Qələminə, sözünə, özünə xayanat etməyən şairə sonuncu ehtiram kimi... ♦

Hamidə Rüstəmovə